

Cercetare privind impactul aplicării IFRS 16 „Contracte de leasing” asupra poziției și performanței financiare ale entităților cotate la Bursa de Valori București

Autor: Păvăluc Elena-Gabriela

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI

Facultatea de Contabilitate și Informatică de Gestione

Program de masterat: Contabilitatea și fiscalitatea entităților economice

Rezumat: În ultimii ani, a existat o preocupare a IASB, dar și a părților interesate, pentru revizuirea modelului contabil de reprezentare a contractelor de leasing în conformitate cu IAS 17. Preocupările îndelungate privind contabilizarea contractelor de leasing se concentrează, în mare parte, pe faptul că o parte semnificativă a acestor structuri este păstrată în afara bilanțului. Într-un efort de a răspunde preocupărilor legate de structurarea tranzacțiilor, consiliile au convenit asupra unui model contabil pentru contractele de leasing care schimbă substanțial contabilitatea contractelor de leasing. Locatarii recunosc: (1) un activ care reprezintă dreptul lor de utilizare a elementului închiriat, pe durata contractului de leasing, și (2) o datorie pentru obligația de a plăti chirii. IASB a propus înlocuirea modelelor bazate pe transferul de riscuri și beneficii cu modele bazate pe dreptul de utilizare a activului. Această schimbare are un impact semnificativ asupra poziției financiare a societății, trecându-se astfel contractele de leasing în contul de profit și pierdere și în bilanț.

Cuvinte-cheie: leasing operațional, capitalizare, drept de utilizare, rată marginală, luarea deciziilor, standarde de contabilitate.

Abstract: For the last years not only IASB but also the interested parties have been preoccupied with the revision of the accounting model for the representation of leasing contracts according to IAS 17. The long term preoccupations regarding the accounting of leasing contracts are mostly concerned about the fact that a significant part of these structures is kept outwards the balance sheet. In an effort to respond the preoccupations regarding the structure of the transactions, the councils have settled for an accounting model for the leasing contracts that could change substantially the accountancy of the leasing contracts. The lessee would acknowledge (1) an asset that represents their right to use the rented element for a period of time mentioned in the leasing contract and (2) a debt for the obligation to pay rent. IASB has proposed the replacement of the models based on the transfer of risks and benefits with the models based on the right of using the asset. This change has a significant impact on the financial position of the company, thus passing the leasing contracts in the profit and loss account and in the balance sheet.

Keywords: operational leasing, capitalization, right to use, marginal rate, decision making, accounting standards.

1. Decizii și controverse privind schimbarea modelului de reprezentare a contractelor de leasing în contextul aplicării IFRS. Recenzia literaturii de specialitate.

1.1. Vulnerabilitățile conceptuale și dificultățile tehnice ale IAS 17 Leasing

Preocupările pentru modificarea contractelor de leasing operațional au fost tot mai mari în ultimii ani, deoarece mărimea economică a acestora este semnificativă. Chiar dacă sunt încheiate contracte de leasing operațional în scopul minimizării costurilor, recunoașterea acestor structuri poate avea implicații semnificative asupra contractelor de leasing pentru firmele implicate. Spre exemplu, un sondaj realizat de Deloitte (2011)¹ arată că 44% din firme anticipează că contractele de leasing operațional afectează datoriile.

¹ Sursă: Spencer, A., Webb, T., Leases: A Review of Contemporary Academic Literature Relating to Lessees, 2015, pp. 997-1023

1.2. Avantajele și limitele aplicării IFRS 16 Leasing în contabilitatea locatarilor

Acest nou standard evaluează toate angajamentele de leasing (financiar sau operational) ca o conferire a dreptului de folosință asupra tuturor bunurilor închiriate (cu excepția celor care sunt de valoare mică sau care sunt închiriate pe o perioadă egală sau mai mică de 12 luni) în schimbul unor plăți ulterioare (așa numita datorie de leasing)². Drepturile de folosință și datoria de leasing va fi înregistrată în bilanțul locatarilor care aplică Standardele Internaționale de Raportare Financiară, indiferent de tipul contractului de leasing, financiar sau operational. Principalul motiv al schimbării IAS 17 cu IFRS 16 este acela că analiștii financiari nu au o viziune clară asupra situațiilor financiare.

Un prim efect semnificativ ce a fost resimțit odată cu această trecere este acela că dreptul de folosință și datoria de leasing vor fi recunoscute în bilanț. De asemenea, în contul de profit și pierdere al locatarului trebuie să apară amortizarea drepturilor de folosință și dobânda aplicată datoriei de leasing. Aceasta înseamnă că, în loc de o plată de leasing conform IAS 17, costul contractelor de leasing este recunoscută în conform IFRS 16 printr-o amortizare lineară și o dobândă degresivă în timp.

Un alt efect va fi acela că va avea un impact pozitiv asupra indicatorului financiar EDITDA³ (Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization). Acest standard va afecta în mod semnificativ calculul tuturor indicatorilor de performanță și îndatorare, modificând astfel clauzele din contractele de împrumut.

EY⁴ precizează că IFRS 16 va avea efecte în funcție de domeniul de activitate, acesta fiind cel mai relevant când vine vorba de analiza standardului. De exemplu, o entitate care închiriază birouri în mod obișnuit va fi mult mai afectată față de o entitate care are un domeniu diferit de activitate. Printre domeniile de activitate care vor fi afectate, se menționează, în special, firmele de telecomunicații, băncile, firmele de asigurări, distribuitorii de gaze etc.

Un prim pas în pregătirea pentru implementarea oricărui nou standard de contabilitate dezvoltă o înțelegere a ceea ce este în schimbare. Companiile ar trebui să revadă noul standard și să înțeleagă implicațiile schimbărilor, respectiv zonele din cadrul companiei în care va avea cel mai mare impact. De asemenea, este important să fie în temă cu eventualele modificări ale noului standard care ar putea apărea. Companiile globale care raportează atât în conformitate cu IFRS, cât și cu GAAP, vor trebui, de asemenea, să înțeleagă modificările. Una dintre principalele diferențe așteptate între IFRS și standardul US GAAP este clasificarea leasingului și măsurarea ulterioară. FASB a decis să solicite locatarilor să clasifice cele mai multe contracte de leasing în două tipuri: leasing-uri financiare și contracte de leasing operațional. Ambele tipuri de contracte de leasing vor fi recunoscute în bilanțurile chiriașilor. O altă diferență esențială este aceea noul standard al IASB include o excepție de recunoaștere pentru închirieri de bunuri cu valoare mică (de exemplu, computere personale, tablete și telefoane, etc).

KPMG⁵ precizează că implementarea IFRS 16 va avea efecte semnificative asupra contabilității, deoarece leasing-ul devine pentru locatari o datorie care atrage dobândă, chiar dacă activele cresc, și datoriile cresc pe măsură. Un alt efect este acela că nu doar bilanțul este afectat, ci și contul de profit și pierdere, întrucât pe durata contractului de leasing se vor recunoaște cheltuieli, chiar dacă

² Sursă: <https://www.arval.ro/sites/ro/files/media/ifrs-16-ro-iul2017.pdf>

³ Sursă: Paik, D., Smith, J., Lee, B., Yoon, S., The Relation between Accounting Information in Debt Covenants and Operating Leases, 2015, pag. 969-996

⁴ Sursă: [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-leases-a-summary-of-ifrs-16/\\$FILE/ey-leases-a-summary-of-ifrs-16.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-leases-a-summary-of-ifrs-16/$FILE/ey-leases-a-summary-of-ifrs-16.pdf)

⁵ Sursă: <https://home.kpmg.com/xx/en/home/services/audit/international-financial-reporting-standards/leases.html>

se plătesc chirii constante. Kimber Bascom⁶, KPMG's global IFRS leasing standards leader, anunță că această schimbare va afecta o mare varietate de sectoare, dând exemplu companiile aeriene care închiriază aeronave, dar și comercianții cu amănuntul care închiriază magazine.

În general, sunt afectate doar societățile listate sau nelistate, dar care au ales IFRS (Standarde Internaționale de Raportare Financiară) pentru contabilitatea consolidată (inclusiv a filialelor acestora). De asemenea, în mod excepțional, anumite state au optat pentru aplicarea referinței IFRS asupra contabilității locale (în România, entitățile care sunt obligate să raporteze local sub IFRS sunt instituțiile de credit, instituțiile financiare nebancare, societățile de asigurare și reasigurare, societățile de brokeraj, precum și companiile listate la Bursa de Valori București⁷).

PwC⁸ consideră că impactul este semnificativ pentru orice industrie care utilizează contractele de leasing. Aceștia au realizat un studiu pentru a evalua impactul noului standard, cercetând un eșantion de peste 3.000 de entități care raportează conform IFRS.

Tabel 1

Impact IFRS 16		
Industry	Median increase in debt	Median increase in EBITDA
All companies	22%	13%
Retailers	98%	41%
Airlines	47%	33%
Professional services	42%	15%
Health care	36%	24%
Wholesale	28%	17%
Transport & Logistics	24%	20%
Entertainment	23%	15%
Telecommunication	21%	8%

Sursă: PwC global lease capitalisation study⁹

În ceea ce privește industriile care vor fi afectate, topul IASB diferă de topul PwC. IASB menționează că cele mai afectate industrii vor fi Airlines, Retailers, Travel and leisure, Transport, Telecommunication. O explicație privind această diferență este aceea că studiul PWC elimină SUA din eșantion, în timp ce studiul IASB este bazat semnificativ pe companiile americane.

McDonalds consideră că un model unic nu este o idee agreată, deoarece substanța economică poate diferi în contractele de leasing, în schimb, Nestle consideră că principalul avantaj al propunerilor IASB este eliminarea categoriei de leasing operational la locatar, și că ar trebui să se procedeze la același lucru la locator.

⁶Sursă: <https://home.kpmg.com/xx/en/home/insights/2016/01/leases-new-standard-balance-sheet-transparency-slideshare-first-impressions-ifs16-130116.html>

⁷Sursă: <http://www.tranzactiibursiere.ro/company/list?lang=ro&cook=1>

⁸Sursă: <https://www.pwc.com/ca/accounting>

⁹ Sursă: PwC global lease capitalisation study

1.3. Puncte de vedere relevante exprimate de auditori în procesul de consultare publică derulat de IASB

Alexandra Mutulescu¹⁰, ACCA, Senior Audit Manager, este de părere că Noul standard IFRS 16 Leasing este rezultatul unui proces de dezvoltare și îmbunătățire a modalității de reflectare în contabilitate a contractelor de leasing, generat de necesitatea unei transparențe crescute în ceea ce privește informațiile furnizate de entități despre obligațiile aferente contractelor de leasing.

IFRS 16 se aplică tuturor contractelor de leasing, inclusiv celor de tip subînchiriere, cu excepția următoarelor:

- leasing-uri de explorare sau utilizare a resurselor minerale, petrol, gaze naturale și alte resurse neregenerabile similare;
- leasing-uri pentru active biologice deținute de un locatar (a se vedea IAS 41 Agricultură);
- contracte de servicii în concesiune (a se vedea IFRIC 12 Contracte de servicii în concesiune);
- licențe de proprietate intelectuală garantate de un locator (a se vedea IFRS 15 Venituri din contracte cu clienții);
- drepturi deținute de un locatar sub contracte de licență pentru filme, materiale video, piese, manuscrise, patente și drepturi de autor ce fac obiectul IAS 38 Active necorporale.

Auditorii¹¹ Camerei de Auditori din România concluzionează această inovație ca fiind o nouă perspectivă asupra modului de reflectare în contabilitate a contractelor de leasing, precum și o prezentare mai clară și mai amănunțită a acestora, mai ales în cazul entităților aflate în poziția de locatar. Acest standard, care se adresează cu precădere nevoilor informaționale a investitorilor (ca și recentul IFRS 15 Venituri din contracte cu clienții), va genera atât o prezentare îmbunătățită a condițiilor economice existente, cât și o implicare mai profundă a raționamentului profesional în aplicarea cerințelor de raportare.

Deoarece auditorii sunt cei care pot să facă studii cu privire la comportamentul managementului entităților raportoare în aplicarea standardului actual, în România, Big Four are un rol semnificativ, întrucât majoritatea firmelor care aplică IFRS sunt auditate de către aceștia. Entitățile pot ascunde datorii de miliarde de dolari și majora profiturile și ratele de profitabilitate prin clasificarea leasingului ca operațional (Duke et al., 2009). Unii auditori (de exemplu, Mazars) au apreciat că IAS 17 nu a generat diferențe semnificative în practică. Acești utilizatori ar fi interesați mai degrabă de îmbunătățirea IAS 17 decât de emiterea unui nou standard, deoarece schimbarea nu va aduce informații mai pertinente și mai relevante.

După studiul realizat de către PwC, observăm costurile generate de noul standard IFRS 16. Printre acestea putem enumera:

- costuri cu adaptarea sistemelor informatice și a proceselor interne, costuri cu formarea personalului (aceste costuri vor fi mai mici la entitățile care au mai mult leasing financiar și mai mari la cele care au mai mult leasing operațional);
- costuri în legătură cu identificarea leasingului (cu cât contractele sunt mai complexe, cu atât costurile vor fi mai mari);
- costuri cu aplicarea cerințelor de prezentări de informații.

2. Obiectivele și metodologia cercetării

2.1. Obiectivul cercetării

Obiectivul cercetării este acela de a măsura impactul aplicării IFRS 16 la o entitate cotate pe piața de capital. Acest obiectiv este justificat prin faptul că anul 2019 a fost primul an de aplicare a IFRS 16 „Leasing”, și încă nu dispunem de o imagine reală a impactului aplicării noului standard, dar, pe baza studiilor relevante la care face referire literatura științifică, putem simula acest impact în

¹⁰Sursă: https://www.cafr.ro/uploads/Revista_pa_nr_2_2016-d936.pdf

¹¹ Sursă: https://www.cafr.ro/uploads/Revista_pa_nr_2_2016-d936.pdf

cazul unei entități. Ne-am propus să comparăm rezultatele cercetării noastre cu cele reale, iar mai apoi putem să apreciem eficiența modelului de capitalizare a leasingului operațional aplicat de către noi. De asemenea, deoarece am constatat existența unor serioase controverse cu privire la regulile reținute în noul standard între părțile consultate în procesul de consultare publică derulat de IASB, vom analiza și percepția profesioniștilor contabili români cu privire la unele aspecte disputate.

2.2. Metodologia cercetării

Pentru realizarea cercetării, vom proceda la:

2.2.1. simularea aplicării IFRS 16 Leasing la entitatea MEDLIFE S.A. și măsurarea impactului asupra poziției financiare și fluxurilor de numerar;

2.2.2. aplicarea unui chestionar pe baza căruia să analizăm punctele de vedere ale profesioniștilor contabili cu privire la unele aspecte controversate prevăzute de standard.

2.2.1. metodologia de simulare a aplicării IFRS 16 Leasing la entitatea MEDLIFE S.A.

Karen Wong și Mahesh Joshi au studiat impactul capitalizării leasingului operațional asupra unui eșantion format din 170 de entități cotate la Bursa de Valori din Australia, din domenii precum energie, utilități, sănătate, biotehnologie, IT și Telecomunicații, financiar, industrial etc. Cei doi au aplicat metoda constructivistă de capitalizare a leasingului dezvoltată de Imhoff ș.a. (1991). Ipotezele modelului lui Imhoff, pe care le vom aplica și noi în studiul de caz, sunt următoarele:

1. rata de actualizare utilizată pentru a aproxima rata marginală de îndatorare a locatarului este de 10% (Beattie et al., 1998; Imhoff et al., 1991; Duke et al, 2009).
2. se prezumă că beneficiile aferente activelor luate în leasing sunt uniforme în timp, amortizarea lor realizându-se prin metoda liniară. De asemenea, se consideră că plățile de chirii sunt și ele egale de la o perioadă la alta, urmând tot o regulă liniară.

Pentru a simula impactul aplicării IFRS 16 „Contracte de leasing” am ales compania MEDLIFE S.A. Medlife este cel mai mare furnizor de servicii medicale private din România. Societatea ocupă poziții de vârf pentru o serie de indicatori-cheie, incluzând vânzările, numărul de clinici, numărul de paturi de spital și numărul de abonați la pachete de prevenție medicală („PPM”). Totodată, aceasta se numără printre cele mai mari societăți de servicii medicale private din Europa Centrală și de Est după criteriul vânzărilor, după cum rezultă din analiza realizată de către Grup pe baza informațiilor publice. La 31.12.2019, situația consolidată a poziției financiare și situația contului de profit și pierdere se prezintă astfel:

Tabel 2

Situația consolidată a poziției financiare

RON	31.12.2019
Active imobilizate	811.596.971
Active circulante	203.370.700
Cheltuieli în avans	7.224.106
TOTAL ACTIVE	1.022.573.442
Datorii curente	340.941.966
Datorii pe termen lung	451.609.561
Datorii cu impozitul amânat	19.756.346
TOTAL DATORII	812.307.874
Capitaluri atribuibile proprietarilor Grupului	187.085.058
Interese care nu controlează	23.180.511
TOTAL CAPITALURI	210.265.569

Sursă: Raport situații financiare publicat pe site-ul: <https://www.medlife.ro/>¹²

¹² Sursă: Raport situații financiare publicat pe site-ul: <https://www.medlife.ro/>

Situția contului de profit și pierdere

RON	31.12.2019
Cifra de afaceri	989.435.797
Alte venituri operaționale	9.772.493
VENITURI OPERAȚIONALE	999.208.290
CHELTUIELI OPERAȚIONALE	(930.691.765)
PROFIT OPERAȚIONAL	68.516.525
REZULTAT FINANCIAR	(27.771.473)
REZULTAT ÎNAINTE DE IMPOZITARE	40.745.052
Cheltuiala cu impozitul pe profit	(10.548.176)
REZULTATUL NET	30.196.876

Sursă: Raport situații financiare publicat pe site-ul: <https://www.medlife.ro/13>

În ceea ce privește datoriile de leasing, situația acestora se prezintă astfel la 31.12.2019:

Situția datoriilor de leasing

	31.12.2019	31.12.2018
Pe termen scurt (mai puțin de 1 an)	46.742.639	8.949.472
Pe termen lung (2-5 ani)	99.007.320	26.525.231

Sursă: Raport situații financiare publicat pe site-ul: <https://www.medlife.ro/14>

2.2.2. Metodologia de analiză a percepției profesioniștilor contabili cu privire la prevederile IFRS 16 Leasing

Sondajul a vizat stagiaři din cadrul CECCAR, dar și experți din domeniu. Astfel au fost vizate persoane cu experiență în domeniu și care ne-au putut oferi o părere relevantă în ceea ce privește această schimbare de standard.

Am aplicat un chestionar pe care l-am distribuit experților contabili și stagiariilor, membri CECCAR. Perioada în care au fost colectate răspunsurile a fost martie-aprilie 2021.

Chestionarul este alcătuit din 11 întrebări, structurate astfel:

- 6 întrebări de identificare a profilului respondenților (gen, vârstă, experiență profesională, nivel de pregătire profesională, certificări deținute);
- 5 întrebări referitoare la problematica studiată, acestea având drept scop obținerea părerii fiecărui profesionist în ceea ce privește modificările survenite asupra entităților implicate.

S-au primit 26 răspunsuri. Profilul respondenților este următorul:

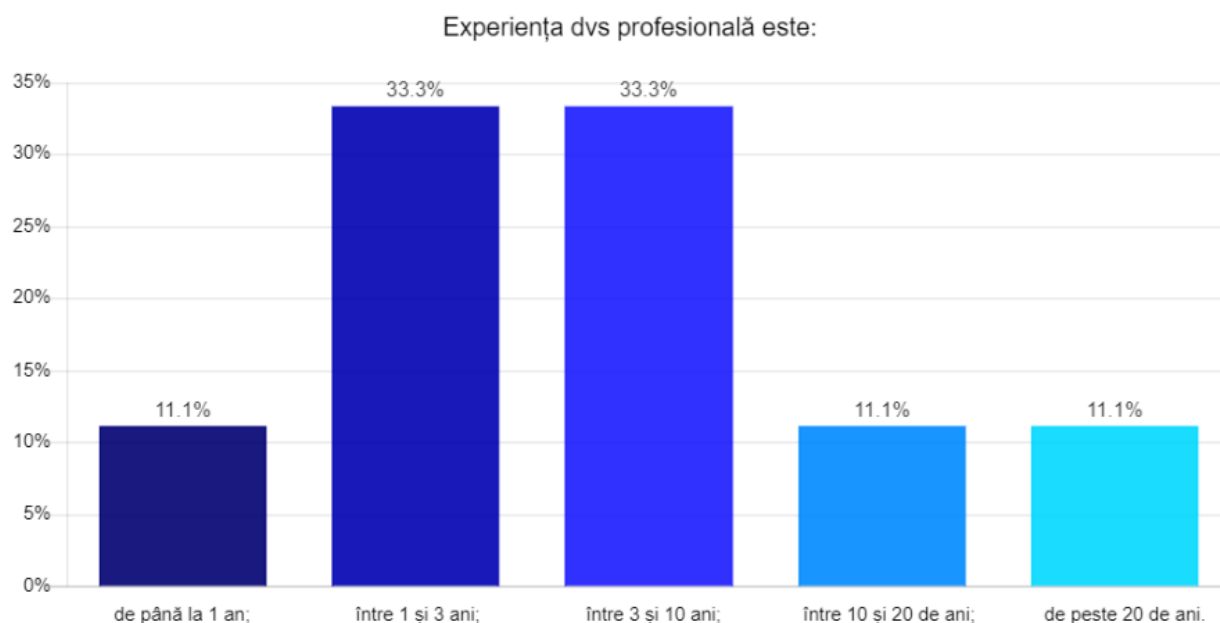
Cei mai mulți dintre respondenți au vârsta cuprinsă între 20 și 30 de ani, iar experiența lor în domeniu este cuprinsă între 1 și 10 ani.

¹³ Sursă: Raport situații financiare publicat pe site-ul: <https://www.medlife.ro/>

¹⁴ Sursă: Raport situații financiare publicat pe site-ul: <https://www.medlife.ro/>

Figură 1

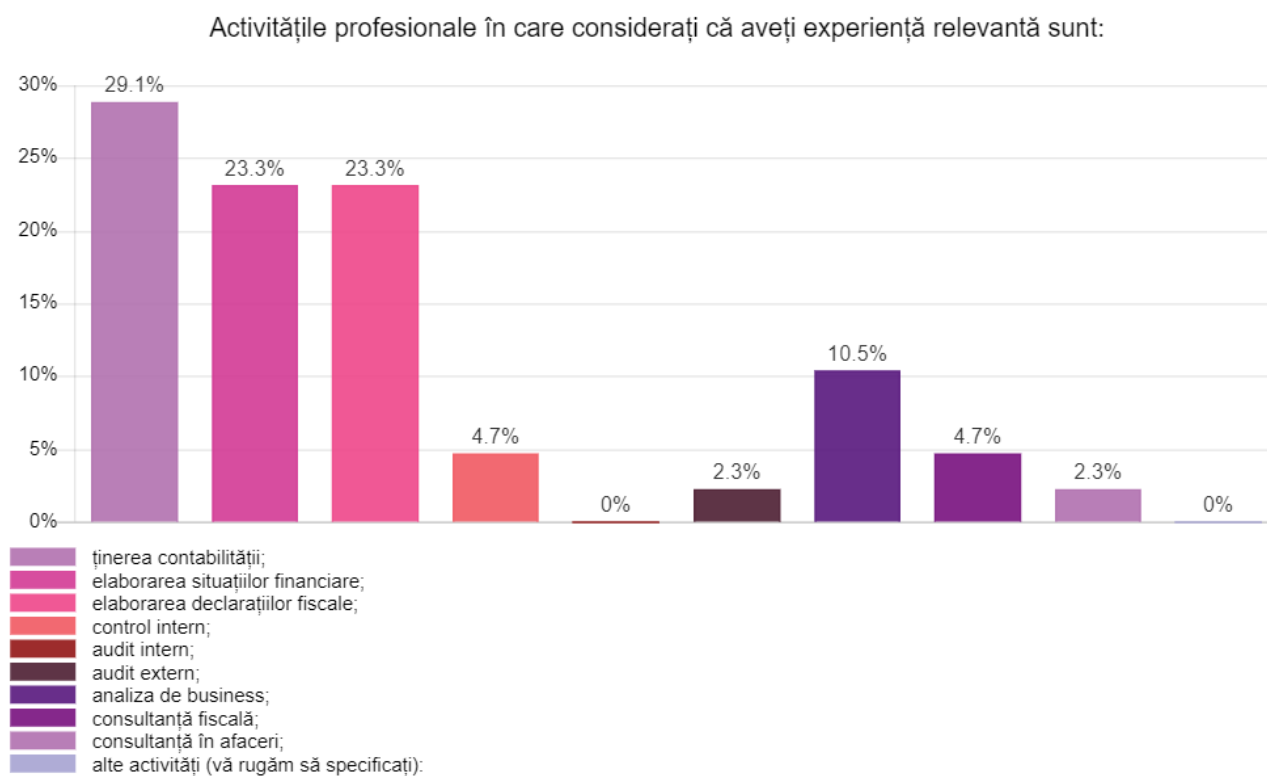
Experiența profesională respondenți

63% dintre aceștia sunt licențiați în contabilitate, 55,6% au absolvit un master în specializările contabilitate și audit, iar 77,8% dintre ei au urmat un curs de IFRS în ultimii 3 ani.

Figură 2

Prezentarea domeniilor în care profesează

3. Rezultatele cercetării

3.1. Capitalizarea datoriilor de leasing

Pe baza ipotezelor și modelului definit în cadrul metodologiei cercetării, am procedat la capitalizarea datoriilor de leasing aflate în afara bilanțului entității MEDLIFE S.A.

– Calculul datoriilor generate de contractele de leasing

$$\text{Valoare actualizată} = \frac{\text{Valoare datorie}}{(1+r)^t} \quad (1)$$

În cazul valorii actualizate, r reprezintă rata de actualizare, iar t reprezintă perioada.

$$\text{Valoare actualizată} = \frac{8.949.472}{(1+0,1)} + \sum_{t=2}^5 \frac{26.525.231}{(1+0,1)^t} = 85,387,120.37 \text{ lei}$$

$$\text{Cheltuiala cu dobânda} = \text{Valoarea actualizată} * \text{rată} \quad (2)$$

$$\text{Cheltuiala cu dobânda} = 85,387,120.37 * 10\% = 8,538,712.04 \text{ lei}$$

$$\text{Cheltuiala cu amortizarea} = \frac{\text{Valoarea actualizată}}{\text{numărul de ani}} \quad (3)$$

$$\text{Cheltuiala cu amortizarea} = \frac{85.387.120,37 \text{ lei}}{15 \text{ ani}} = 5,692,474.69 \text{ lei}$$

– Simularea rambursării datoriei de leasing

Tabel 5

Tablou rambursare datorie de leasing

Data	Plăți	Dobânda	Rambursare datorie	Sold datorie
31.12.2018				35,474,703.00 lei
31.12.2018	8,949,472.00 lei	3,547,470.30 lei	5,402,001.70 lei	26,525,231.00 lei
31.12.2019	6,631,307.75 lei	2,652,523.10 lei	3,978,784.65 lei	19,893,923.25 lei
31.12.2020	6,631,307.75 lei	1,989,392.33 lei	4,641,915.43 lei	13,262,615.50 lei
31.12.2021	6,631,307.75 lei	1,326,261.55 lei	5,305,046.20 lei	6,631,307.75 lei
31.12.2022	6,631,307.75 lei	663,130.78 lei	5,968,176.98 lei	- lei

Sursă: calcule proprii

Conform raportului anual publicat de societate, aceasta a făcut ajustări la 31.12.2018 datorită implementării noului standard. Astfel, putem observa că principalele elemente bilanțiere au fost activele imobilizate, datoriile curente și datoriile pe termen lung, iar elementele din contul de profit și pierdere afectate sunt cheltuielile de exploatare și cheltuielile financiare. Aceste ajustări se apropie de modelul pe care ne-am propus să îl realizăm, folosind ipotezele modelului lui Imhoff, și astfel putem valida modelul.

Compania Medlife S.A. specifică faptul că cheltuielile grupului pentru chirie și utilități au scăzut în 2019 cu 59,8%. Scăderea cheltuielilor s-a datorat adoptării standardului IFRS 16, care presupune reclasificarea cheltuielii cu chiria în amortizare și cost financiar. De asemenea, cheltuielile cu amortizarea și deprecierea au crescut în 2019 cu 63,7%. Creșterea se datorează majorării investițiilor în activele imobilizate și achizițiilor finalizate în 2019, precum și implementării standardului IFRS 16. Activele imobilizate însumează 811.596.971 RON la 31 decembrie 2019, înregistrând o creștere de 37,5%, creștere influențată în principal de achizițiile finalizate în 2019, precum și de adoptarea standardului IFRS 16.

Folosind datele ajustate prezentate de companie la finalul anului 2019 și aplicând aceleași ipoteze, observăm că obținem următoarele date:

- Valoare actualizată = 332,051,623.19 lei
- Cheltuieli cu dobânda = 33,205,162.32 lei
- Cheltuieli cu amortizarea = 22,136,774.88 lei

Tabel 6

Tablou rambursare datorie de leasing

Data	Plăți	Dobândă	Rambursare datorie	Sold datorie
31.12.2019				145,749,959.00 lei
31.12.2020	46,742,639.00 lei	14,574,995.90 lei	32,167,643.10 lei	99,007,320.00 lei
31.12.2021	24,751,830.00 lei	9,900,732.00 lei	14,851,098.00 lei	74,255,490.00 lei
31.12.2022	24,751,830.00 lei	7,425,549.00 lei	17,326,281.00 lei	49,503,660.00 lei
31.12.2023	24,751,830.00 lei	4,950,366.00 lei	19,801,464.00 lei	24,751,830.00 lei
31.12.2024	24,751,830.00 lei	2,475,183.00 lei	22,276,647.00 lei	- lei

Sursă: *Calculule proprii*

Astfel, la finalul exercițiului financiar din anul 2020, societatea ar trebui să prezinte următoarele înregistrări:

1) Reflectarea în contabilitate a cheltuielilor financiare:

Cheltuieli privind dobânzile	=	Datoria de leasing	14,574,995.90 lei
------------------------------	---	--------------------	-------------------

2) Înregistrarea datoriei de leasing:

Datoria de leasing	=	Furnizori de imobilizări	32,167,643.10 lei
--------------------	---	--------------------------	-------------------

3) Înregistrarea amortizării dreptului de utilizare:

Cheltuieli cu amortizarea dreptului de utilizare	=	Amortizarea dreptului de utilizare	22,136,774.88 lei
--	---	------------------------------------	-------------------

În ceea ce privește măsurarea impactului asupra poziției și performanței, presupunem că societatea înregistrează, în următorii 5 ani, venituri constante de 100.000.000 lei.

Tabel 7

Calcul rezultat impozabil

	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2024
Venituri	100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000
Cheltuieli cu chiria	-	-	-	-	-
EBITDA	100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000
Cheltuieli cu amortizarea	22,136,775	22,136,775	22,136,775	22,136,775	22,136,775
Rezultat operational	77,863,225	77,863,225	77,863,225	77,863,225	77,863,225
Costul finanțării	14,574,996	9,900,732	7,425,549	4,950,366	2,475,183
Rezultat înainte de impozit	63,288,229	67,962,493	70,437,676	72,912,859	75,388,042

Sursă: *Calculule proprii*

În comparație cu vechiul standard, IAS 17, constatăm că nu mai este prezentată cheltuiala cu chiria, astfel EBITDA este mai mare, nefiind diminuat de aceasta, rezultatul operațional, de asemenea, nefiind diminuat. Suplimentar sunt înregistrate cheltuielile cu dobânzile, care, însumate cu

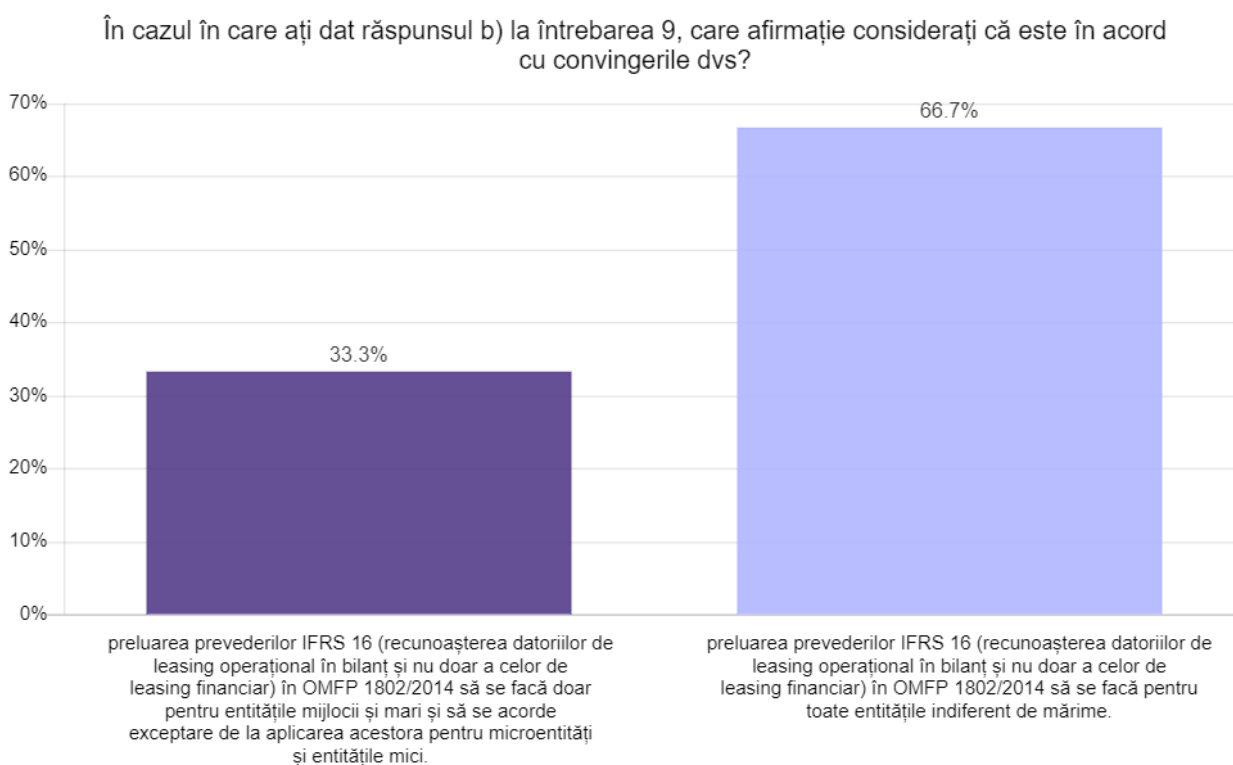
cheltuielile cu amortizarea, determină un rezultat înainte de impozitare mai mic. În ceea ce privește variația capitalurilor proprii, impactul final este același, însă conform IFRS 16 există fluctuații de la o perioadă la alta, aceeași situație fiind și în cazul fluxurilor de trezorerie.

3.2. Analiza rezultatelor chestionarului

Referitor la contabilitatea contractelor de închiriere (leasing) în contextul aplicării OMFP 1802/2014, respondenții, în proporție de 88,9,3%, au considerat că este necesar ca OMFP 1802/2014 să preia termenii și politicile contabile prevăzute de noul standard de leasing (IFRS 16 Leasing) și, astfel, toate datoriile de leasing să se recunoască în bilanț indiferent de caracteristicile acestor contracte, iar ulterior, fiind puși să aleagă între preluarea prevederilor IFRS 16 (recunoașterea datoriilor de leasing operațional în bilanț, nu doar a celor de leasing financiar), în OMFP 1802/2014 să se facă doar pentru entitățile mijlocii și mari, și să se acorde exceptare de la aplicarea acestora pentru microentități și entitățile mici, și preluarea prevederilor IFRS 16 (recunoașterea datoriilor de leasing operațional în bilanț și nu doar a celor de leasing financiar) în OMFP 1802/2014 să se facă pentru toate entitățile indiferent de mărime, aceștia au răspuns astfel:

Figură 3

Preluarea prevederilor de către OMFP 1802/2014

La întrebarea dacă consideră că sunt pregătite toate entitățile care aplică OMFP 1802/2014 să aplice valoarea actualizată în evaluarea datoriilor de leasing, 74,1% dintre aceștia au susținut că entitățile care aplica OMFP 1802/2014 nu sunt pregătite.

Legându-ne de impactul asupra raportării financiare, cei mai mulți dintre aceștia, 81,5%, au considerat că recunoașterea datoriilor de leasing operațional în bilanț va aduce un plus de relevanță raportării financiare, și, în proporție de 85,2%, respondenții susțin că este absolut necesar ca înregistrările contabile la locatar (chiriaș) și cele de la locator (proprietar) să fie simetrice.

4. Concluzii

Prin analiza situațiilor financiare a companiei MEDLIFE S.A. și prin simularea trecerii de la IAS 17 la IFRS 16, s-a măsurat impactul asupra aplicării acestui nou standard. Odată cu trecerea la IFRS 16, situațiile financiare ale companiei se modifică, ilustrând astfel o imagine fidelă asupra poziției financiare a entității. Drepturile și obligațiile prezentate inițial în afara bilanțului sunt trecute ulterior atât în bilanț, cât și în contul de profit și pierdere.

Cu toate că substanța contractului de leasing nu modifică capacitatea economică și de generare a fluxului de numerar al afacerii, este probabil ca IFRS 16 să influențeze, în cele din urmă, rezultatele evaluărilor întreprinderilor.

În contextul prezenței în România a unui număr ridicat de companii internaționale, consider că armonizarea standardelor românești cu cele internaționale este absolut necesară. Altfel, lipsa unei amornizări va conduce, de asemenea, la creșterea costurilor, spre exemplu, pot crește costurile de raportare ale acelor entități, dar cel mai important este faptul că se ține o contabilitate dublată, iar în aceste condiții riscul de eroare și comunicare cu celelalte entități ale grupului poate crea probleme care pot pune în pericol compania.

Sunt de părere că atât entitățile care aplică OMFP 1802/2014, cât și cele care aplică IFRS, trebuie să recunoască datoriile aferente contractelor de leasing, deoarece astfel pot interveni și diferențe din punct de vedere fiscal. Având în vedere că prevederile din OMFP 1802/2014 sunt preluate din IAS 17, odată cu înlocuirea acestui standard, OMFP 1802/2014 ar trebui automat să se supună prevederilor emise de către noul standard.

Prin recunoașterea datoriilor de leasing operațional în bilanț se aduce un plus de relevanță raportării financiare. Pentru a evita prezentarea datoriilor de leasing în afara bilanțului și pentru a evita clarificarea contractelor de leasing în funcție de interes, scopul IASB este bine definit, deoarece astfel utilizatorilor de informații financiare le sunt oferite informații fidele, care prezintă situația reală a entității.

În principiu, IFRS 16 creează un sistem contabil cu o transparență sporită. Se poate aprecia că acest standard va avea un impact semnificativ în special asupra entităților locatari, care utilizează într-o proporție semnificativă bunuri în baza unor leasinguri operaționale.

Pe întreg parcursul proiectului, IASB a primit numeroase opinii, sugestii și reclamații cu privire la standardul nou-propus. Aceste opinii au contribuit la îmbunătățirea noului standard propus și au fost benefice pentru o mai bună funcționare a acestuia. Trecerea de la transferul de riscuri și beneficii la dreptul de utilizare a fost susținută de majoritatea utilizatorilor de situații financiare și a persoanelor juridice afectate de aceste standarde. Cu toate acestea, unii profesioniști au dorit să fie trecute detaliile semnificative ale contractelor de leasing operațional și în notele explicative, fiind grea trecerea de la finanțarea în afara bilanțului la finanțarea în bilanț¹⁵. Referitor la modelul contabilității la locatar, din proiectul de expunere revizuit (2013), care presupune clasificarea leasingului în tip A și tip B, opiniile au fost variate, principala reclamație fiind aceea că modelul este prea complex și greu de pus în aplicare. Astfel s-a decis ca toate leasingurile să fie contabilizate în același fel, concluzionând că aplicarea IFRS 16 va avea costuri similare cu aplicarea IAS 17¹⁶, deoarece principalul cost suportat de locatar reiese din recunoașterea și măsurarea leasingului în bilanț, aspect comun ambelor standarde. De asemenea, nu se mai face clasificarea în leasing operațional și financiar, fapt ce reduce complexitatea și anumite controverse.

Noua perspectivă a prevalenței economicului asupra juridicului este reprezentată de trecerea de la standardul IAS 17 la noul standard IFRS 16, sau mai bine zis, trecerea de la paradigma transferului de riscuri și beneficii la paradigma dreptului de utilizare, aceasta din urmă reflectând fondul

¹⁵ Sursă: https://www.cafr.ro/uploads/Revista_pa_nr_2_2016-d936.pdf

¹⁶ Sursă: http://ceccar.ro/ro/?page_id=3049

economic al tranzacției. Pe parcursul cercetării noastre am constatat faptul că, prin noua perspectivă, majoritatea limitelor enunțate au fost ameliorate sau chiar eliminate, prezentându-se astfel o imagine mult mai clară a situațiilor financiare. Datorită apariției noului standard, utilizatorii pot observa cu mai multă ușurință care sunt activele și datoriile provenite din leasing, uitându-se doar pe situația poziției financiare, și astfel nu mai sunt nevoiți să ajusteze informațiile aferente din situațiile financiare pentru a ajunge la realitatea economică.

5. Bibliografie

Articole:

- Bauman M., Francis R., *Accounting Horizons*, American Accounting Association, 2011
- Beatty A., Liano S., Weber J., *The Accounting Review*, American Accounting Association, 2012
- Beatty A., Liano S., Weber J., *The Accounting Review*, American Accounting Association, 2010
- Boatsman J., Dong X., *Accounting Horizons*, American Accounting Association, 2011
- Hales J., Venkataraman S., Wilks T., *The Accounting Review*, American Accounting Association, 2012
- Jennings R., Marques A., *Accounting Horizons*, American Accounting Association, 2013
- Paik D., *The Relation between Accounting Information in Debt Covenants and Operating Leases*, 969-996, 2015
- Paik D., Smith J., Lee B., Yoon S., *Accounting Horizons*, American Accounting Association, 2015
- Spencer A. W., *Leases: A Review of Contemporary Academic Literature Relating to Lessees*, 997-1023, 2015
- Spencer A., Web T., *Accounting Horizons*, American Accounting Association, 2015

Site-uri web:

- <https://www.arval.ro/ro>
- <http://www.accaglobal.com/>
- <http://www.avantiplc.com/>
- <https://www.bdo.ro/ro-ro/romania/>
- <https://www.cafr.ro/>
- <http://www.ceccar.ro/>
- <https://www.deloitte.com/ro/>
- <http://www.efrag.org/>
- <http://www.ey.com/>
- <http://www.fasb.org/>
- <http://www.ifrs.org/>
- <http://www.kpmg.com/>
- <https://www.medlife.ro/>
- <http://www.pwc.com/>

Chestionar

IFRS 16 "Lease"

Acest sondaj este realizat pentru a obține opinia câtor mai mulți respondenți în ceea ce privește aplicarea Standardului Internațional IFRS 16 "Lease". Cercetarea are drept scop impactul aplicării IFRS 16 asupra situațiilor financiare.

Introduceți datele dumneavoastră:

Sex

Locație

1. Vârsta dumneavoastră este:

- ☐ Între 20 și 30 ani;
- ☐ Între 31 și 50 ani;
- ☐ Peste 51 ani;

2. Experiența dvs profesională este:

- ☐ de până la 1 an;
- ☐ între 1 și 3 ani;
- ☐ între 3 și 10 ani;
- ☐ între 10 și 20 de ani;
- ☐ de peste 20 de ani.

3. Activitățile profesionale în care considerați că aveți experiență relevantă sunt: (mai multe răspunsuri posibile)

- ☐ ținerea contabilității;
- ☐ elaborarea situațiilor financiare;
- ☐ elaborarea declarațiilor fiscale;
- ☐ control intern;
- ☐ audit intern;
- ☐ audit extern;
- ☐ analiza de business;
- ☐ consultanță fiscală;
- ☐ consultanță în afaceri;
- ☐ alte activități (vă rugăm să specificați):

4. Certificările profesionale pe care le dețineți sunt: (mai multe răspunsuri posibile)

- ☐ contabil autorizat;
- ☐ expert contabil;
- ☐ auditor financiar;
- ☐ consultant fiscal;
- ☐ ACCA;
- ☐ lichidator;
- ☐ practician în insolvență;
- ☐ altele (vă rugăm să specificați)

5. Sunteți licențiat în specializarea contabilitate?

- ☐ Da;
- ☐ Nu;

6. Ați absolvit un program de masterat în specializările contabilitate sau audit?

- ☐ Da;
- ☐ Nu;

7. Ați urmat în ultimii 3 ani un curs IFRS?

- ☐ Da;
- ☐ Nu;

8. Referitor la contabilitatea contractelor de închiriere (leasing) în contextul aplicării OMFP 1802/2014, care afirmație corespunde convingerilor dvs:

- ☐ nu sunt necesare schimbări, prevederile referitoare la contabilitatea contractelor de leasing financiar și contractelor de leasing operațional fiind foarte clare;
- ☐ este necesar ca OMFP 1802/2014 să preia termenii și politicile contabile prevăzute de noul standard de leasing (IFRS 16 Leasing) și, astfel, toate datoriile de leasing să se recunoască în bilanț indiferent de caracteristicile acestor contracte;

9. În cazul în care ați dat răspunsul b) la întrebarea 9, care afirmație considerați că este în acord cu convingerile dvs?

☐ preluarea prevederilor IFRS 16 (recunoașterea datoriilor de leasing operațional în bilanț și nu doar a celor de leasing financiar) în OMFP 1802/2014 să se facă doar pentru entitățile mijlocii și mari și să se acorde exceptare de la aplicarea acestora pentru microentități și entitățile mici.

☐ preluarea prevederilor IFRS 16 (recunoașterea datoriilor de leasing operațional în bilanț și nu doar a celor de leasing financiar) în OMFP 1802/2014 să se facă pentru toate entitățile indiferent de mărime.

10. Potrivit IFRS 16 Leasing, datoria de leasing se recunoaște la valoarea actualizată a plăților prevăzute de contract (chirii). Actualizarea se face cu o rată de actualizare dată de un evaluator autorizat. Considerați că sunt pregătite toate entitățile care aplică OMFP 1802/2014 să aplice valoarea actualizată în evaluarea datoriilor de leasing?

☐ Da;

☐ Nu;

11. Considerați că recunoașterea datoriilor de leasing operațional în bilanț va aduce un plus de relevanță raportării financiare?

☐ Da;

☐ Nu;

12. Considerați că este absolut necesar ca înregistrările contabile la locatar (chiriaș) și cele de la locator (proprietar) să fie simetrice?

☐ Da;

☐ Nu;

Situția consolidată a poziției financiare

Următorul tabel conține situația consolidată a poziției financiare a Grupului pentru anul încheiat la data de 31 decembrie 2017, 2018 și, respectiv, 2019.

	2017	2018	2019
ACTIVE IMOBILIZATE			
Fond comercial	66.035.963	82.378.647	96.007.730
Imobilizări necorporale	34.299.738	39.647.014	43.275.568
Imobilizări corporale	325.845.288	458.033.010	491.151.660
Drept de folosință	-	-	101.388.393
Alte active financiare	6.161.678	10.115.776	79.773.620
TOTAL ACTIVE IMOBILIZATE	432.342.667	590.174.447	811.596.971
ACTIVE CIRCULANTE			
Stocuri	20.325.330	31.070.480	43.390.267
Creanțe comerciale	58.450.406	78.957.879	100.323.815
Alte active	5.549.527	13.117.114	20.770.400
Numerar și echivalente de numerar	79.227.766	34.206.159	38.886.218
	163.553.029	157.351.632	203.370.700
Active clasificate ca destinate vânzării	381.665	381.665	381.665
CHELTUIELI ÎN AVANS	7.068.126	6.186.462	7.224.106
TOTAL ACTIVE CIRCULANTE	171.002.820	163.919.759	210.976.471
TOTAL ACTIVE	603.345.487	754.094.206	1.022.573.442
DATORII CURENTE			
Datorii comerciale	103.839.523	140.970.528	172.829.534
Descoperire de cont	2.013.469	30.911.018	29.011.944
Porțiunea curentă a datoriei din leasing financiar	3.177.961	8.949.472	46.742.639
Porțiunea curentă a datoriilor pe termen lung	36.642.740	23.162.490	24.802.015
Datorii cu impozitul pe profit curent	1.112.707	729.572	308.391
Provizioane	-	2.458.957	1.749.188
Alte datorii	20.232.973	37.605.544	65.134.937
Datorii asociate cu active destinate vânzării	558.370	458.785	363.318
TOTAL DATORII CURENTE	167.577.743	245.246.366	340.941.966
DATORII PE TERMEN LUNG			
Datorii din leasing financiar	10.111.452	26.525.231	99.007.320
Alte datorii pe termen lung	-	-	6.650.000
Datorii pe termen lung	242.797.699	287.013.365	345.952.241
TOTAL DATORII PE TERMEN LUNG	252.909.151	313.538.596	451.609.561
Datorii cu impozitul amânat	15.196.634	16.436.342	19.756.346
TOTAL DATORII	435.683.528	575.221.304	812.307.874
CAPITALURI			
Capital emis	81.495.470	81.495.470	81.495.470
Acțiuni proprii	-	(6.056.105)	(2.699.804)
Rezerve	93.181.880	93.906.109	108.709.302
Rezultat raportat	(22.640.779)	(9.994.660)	(419.910)
Capitaluri atribuibile proprietarilor Grupului	152.036.571	159.350.814	187.085.058
Interese care nu controlează	15.625.388	19.522.088	23.180.511
TOTAL CAPITALURI	167.661.959	178.872.902	210.265.569
TOTAL CAPITALURI ȘI DATORII	603.345.487	754.094.206	1.022.573.442

Situția consolidată a contului de profit și pierdere

Următorul tabel conține situația consolidată a contului de profit sau pierdere și a rezultatului global al Grupului pentru anul încheiat la data de 31 decembrie 2017, 2018 și, respectiv, 2019:

	Anul încheiat la 31 decembrie		
	2017	2018	2019
Cifra de afaceri	623.219.949	794.562.861	967.380.307
Alte venituri operaționale	7.496.681	9.844.865	7.648.949
Venituri operaționale	630.716.630	804.407.726	975.029.256
Cheltuieli operaționale	(595.857.844)	(766.014.417)	(918.594.743)
Profit operațional	34.858.786	38.393.309	56.434.513
Costul finanțării	(14.201.686)	(17.567.816)	(19.186.950)
Alte (cheltuieli) / castiguri financiare	(6.380.555)	3.008.389	(8.164.408)
Rezultat financiar	(20.582.241)	(14.559.427)	(27.351.358)
Rezultat înainte de impozitare	14.276.545	23.833.882	29.083.155
Cheltuiala cu impozitul pe profit	(5.544.920)	(7.051.245)	(8.930.702)
Rezultat net	8.731.625	16.782.637	20.152.452
atribuibil:			
Proprietarilor Grupului	4.382.702	13.370.348	16.547.851
Intereselor care nu controlează	4.348.924	3.412.289	3.604.602
Alte elemente ale rezultatului global care nu vor fi reclasificate în contul de profit sau pierdere			
Câștig/pierdere rezultat/ă din reevaluarea acțiunilor proprii	-	-	655.437
Impozit amânat pentru alte elemente ale rezultatului global	-	-	(104.870)
Total alte elemente de rezultat global	-	-	550.567
atribuibile:			
Proprietarilor Grupului	-	-	550.567
Intereselor care nu controlează	-	-	-
Total rezultat global	8.731.625	16.782.637	20.703.020
atribuibil:			
Proprietarilor Grupului	4.382.702	13.370.348	17.098.419
Intereselor care nu controlează	4.348.924	3.412.289	3.604.602